

УДК 32(477)

А.В. Королюк¹

О. В. Королюк²

¹Військова академія (м. Одеса), Україна

²Одеський державний екологічний університет, Україна

НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Розглянуто основні напрями національно-патріотичне виховання. Аналізуються прорахунки державної політики у національно-патріотичному вихованні та сфері інформаційної безпеки. Запропоновані підходи щодо забезпечення процесу безперервності національно-патріотичне виховання, як важливої складової безпеки держави.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, державна політика, інформаційні ресурси, національна безпека, громадські організації.

Постановка проблеми

На сучасному етапі розвитку України наша держава переживає досить складні часи, коли існує пряма загроза денаціоналізації, втрати державної незалежності та потрапляння у сферу впливу іншої держави, виникає нагальна необхідність здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання.

Аналіз останніх досягнень і публікацій

Національно - патріотичне виховання завжди проголошувалось однією із найважливіших складових державної політики України. За минулі 24 роки незалежності України в нашій державі було прийнято багато програм, концепцій, дорожніх карт та інших керівних документів, спрямованих на вдосконалення та покращення виховної роботи серед молоді різних вікових груп та населення. Основними з них є:

- Концепція національної системи виховання (1996);
- Концепція національно-патріотичного виховання (2009);
- Концепція Загальнодержавної цільової програми патріотичного виховання громадян на 2013-2017 рр.;
- Концепція громадянської освіти та виховання в Україні (2012);
- Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді(проект, 2015).

Проте не всі з них були повністю реалізовані через зміну векторів розвитку держави і, відповідно, освітньої політики, через різні погляди правлячих еліт на ідеологію і напрями розвитку освіти. На жаль, й до сьогодні українська освіта не мала переконливої і позитивної традиції, досвіду щодо виховання патріотизму в дітей та молоді, у попередні часи боялися взагалі терміну «національний», а «патріотичне виховання» сприймали винятково в етнопольовому або неорядянському вимірі.

Постановка задачі та її розв'язання

Метою нашого дослідження є виявлення і аналіз прорахунків державної політики у національно-патріотичному вихованні та сфері інформаційної безпеки. На підставі цього аналізу запропоновані підходи щодо покращення стану національно-патріотичного виховання та забезпечення його безперервності.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Сучасний стан виховної та просвітницької роботи свідчить, що багато проблем сучасності виникли саме завдяки хибній політиці у сфері національно-патріотичного виховання. Для подолання цих хибних наслідків необхідним є проведення глибокого аналізу як стану національно-патріотичного виховання так і державної політики у сфері культури, інформаційної безпеки у питаннях пов'язаних із мас-медіа.

Виклад основного матеріалу дослідження

Аналіз сучасного стану національно-патріотичного виховання дає нам змогу виділити найбільш гострі проблеми в цій сфері та запропонувати певні шляхи їх подолання.

По-перше, державна політика в сфері національно-патріотичного виховання повинна стати послідовною та реальною, для цього, на нашу думку, необхідними є наступні заходи:

- створення відповідної матеріально-технічної та наукової бази для проведення національно-патріотичного виховання на всіх рівнях;
- сприяння та постійна підтримка з боку держави у проведенні заходів національно-патріотичного виховання спрямованих на прищеплення любові до України та шанування її історії, ці заходи повинні бути постійними та системними, а не раз у 10 років, з нагоди ювілею;
- всебічна популяризація історії України та української мови;
- процес національно-патріотичного виховання повинен стати безперервним, що потребує від держави координації поєднання виховних зусиль усіх ланок національно-патріотичного виховання – родини, дошкільних і позашкільних установ, навчально-виховних закладів, молодіжних об'єднань, мас-медіа, тощо.
- складовою частиною національно-патріотичного виховання, а в часи воєнної загрози – пріоритетною, повинно стати військово-патріотичне виховання, зорієнтоване на формування у молоді особи готовності до захисту Вітчизни, розвиток бажання здобувати військові професії, проходити службу в Збройних Силах України як особливому виді державної служби;
- залучення військово-патріотичних, волонтерських, пошукових та інших зацікавлених громадських організацій до співробітництва з метою національно-патріотичного виховання молоді, популяризації служби у Збройних Силах України та історії українського війська, координація їх зусиль та сприяння у діяльності.

Саме на цей аспект національно-патріотичного виховання, який на нашу думку фактично ігнорується державою, бажалось би звернути більш детальну увагу.

Держава повинна почати використовувати той досвід та той потенціал національно-патріотичного виховання, який вже є в нашій країні. Український народ має високий рівень самоорганізації, яскравим прикладом цього є діяльність волонтерів спрямована на підтримку української армії та допомогу постраждалим від бойових дій. В багатьох містах нашої країни існують громадські організації, військово-патріотичні клуби, просто небайдужі люди, які займаються питаннями національно-патріотичного виховання, мають досвід організації історичних та військово-патріотичних фестивалів, видання україномовних науково-пізнавальних книжок з питань історії України, тощо. Нажаль їхня діяльність невідома широкому загалу населення країни, носить локальний характер та майже не цікавить представників державної влади. Тому на нашу думку державі слід приділити більшу увагу співпраці з цими організаціями, що допоможе значно покращити стан національно-патріотичного виховання в нашій країні. Тим більш, що ми вже маємо яскраві приклади такої діяльності, спрямованої на популяризацію історії України – це наприклад, діяльність проекту «Лікбез. Історичний Фронт».

Ще один аспект національно-патріотичного виховання, який може бути розкритий за допомогою громадських військово-патріотичних об'єднань – використання досвіду минулих війн. Суспільство та наша армія потребують крім всього іншого й якісного культурного та патріотичного навантаження, інформації, що зможе надихнути. Мова йде про історичні паралелі, про боротьбу українців минулих століть, про козацькі війни, про козацький військовий побут, про побут, уніформу та подвиги не тільки козаків, а й вояків часів визвольних змагань – УНР. Нажаль сьогодні фактично відсутня візуалізація, немає або недостатньо спеціалізованих військових та науково-популярних видань. Але ця інформація є вкрай необхідною, донести її можна і через Інтернет, і через друк, і шляхом безпосередніх зустрічей членів руху військово-історичної реконструкції та бійців ЗСУ із розповідями про однострої, та військо України в минулому, його традиції з прив'язкою до сучасних подій у державі. Також складовою частиною такої роботи може стати і робота з молоддю, призовниками та учнями старших класів, заходи, що будуть спрямовані на формування в молоді національно-патріотичного світогляду. Знов таки, в нас вже є приклади такої роботи – демонстрація фільму про події у Холодному Яру у військових підрозділах.

Саме спільні зусилля допоможуть нам як покращити стан національно-патріотичного виховання, так і подолати всі нагальні проблеми.

По-друге, необхідно вдосконалювати також державну політику у сфері культури. Крім загальних заходів спрямованих на підтримку і розвиток української культури, необхідно проводити й такі заходи:

- сприяти збереженню унікальних мовних та культурних традицій кожного регіону України, щоб українська культура й надалі залишалась багатогранною та унікальною, а не обмежувалась вишиванками та «шароваршиною»;

- сприяти інтеграції культур інших народів, що мешкають на території нашої держави, в український культурний простір. Цей процес є необхідним для того щоб людина зберігаючи свою етнічну самовизначеність, відчувала себе громадянином саме України, відстоювала її інтереси. В подальшому це унеможливить будь-які спекуляції на національному питанні;

- держава повинна підтримувати видання книг українською мовою, в першу чергу науково-популярних, присвячених історії України та історії української культури;

- необхідною є й державна підтримка національної кіноіндустрії. Українці заслуговують на якісні фільми та серіали, що висвітлюють героїчні та трагічні моменти історії України, тут також значною є роль діячів кіно, які повинні усвідомлювати свою відповідальність перед глядачем.

По-третє, в сучасних умовах, важливою є чітка політика у питаннях пов'язаних із мас-медіа. Жодним чином ми не закликаємо до скасування свободи слова та інших демократичних свобод, але на нашу думку досить доречними були такі кроки у цьому напрямку :

- активна боротьба із антидержавною пропагандою, звісно ми розуміємо, що це питання потребує значних матеріальних затрат та часу, але вважаємо, що головними принципами цієї боротьби повинні бути повна правдивість та об'єктивність;

- посилити відповідальність представників мас-медіа за достовірність інформації, яку вони надають, в першу чергу це стосується представників інтернет-медіа. Оскільки іноді намагаючись зробити нібито добру справу, вони видають інформацію що близька до «фейків». Ми повинні уникати як панікерства так і повідомлень зразку «Совинформбюро» липня 1941 року «... під містом Енським наша армія знищила 100 танків супротивника, безліч живої сили..., втрати наших військових незначні». Ще раз наголошуємо – тільки правдивість та об'єктивність, неприпустимим є виховування любові до Батьківщини на брехні;

- на представників мас-медіа покладається й велика соціальна відповідальність, саме вони мають можливість безпосередньо фіксувати процес формування новітньої історії України, більш того вони безпосередньо спілкуються з людьми які цю історію творять. Тому завдання представників мас-медіа

та всього суспільства – це збереження всіх фактів сучасної історії, не треба повторювати помилки радянського уряду, який спогади учасників про Велику Вітчизняну війну почав збирати коли цих учасників майже не лишилось. Ми не маємо права нехтувати пам'яттю про наших героїв.

Висновки

Звісно національно-патріотичне виховання має ще багато аспектів та проблем, але вказані у даному дослідженні, на нашу думку, потребують найбільшої уваги та найшвидшого вирішення. А найбільш перспективними кроками у вирішенні проблем національно-патріотичного виховання є ті, що побудовані на тісній взаємодії всіх верств суспільства, громадських і державних організацій.

Перспективи подальших досліджень

В подальшому планується накопичення та систематизація матеріалів з питань національно-патріотичного виховання навчального характеру у співпраці із представниками громадських організацій та подальший аналіз стану національно-патріотичного виховання із урахуванням проведеної роботи з метою покращення його результатів.

Список використаних джерел

1. Концепція національно-патріотичного виховання молоді [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/legislation/other/5397/>.
2. Боднар І.Р. Сучасні реалії інформаційного суспільства: проблеми становлення та перспективи розвитку: монографія [Текст] / І.Р. Боднар. – Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2013. – 320 с.
3. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика : навч. посібник / Г.Г. Почепцов. – К. : Знання, 2006. – 663 с.
4. Веб-сторінка інституту стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.

Рецензент: І.В.Саєнко, к.політ.н., Військова академія (м.Одеса)

НАЦИОНАЛЬНО-ПАТРИОТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ КАК ВАЖНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ

А.В. Королюк, А.В. Королюк,

Рассмотрены основные направления национально – патриотического воспитания. Анализируются просчеты государственной политики в национально-патриотическом воспитании и сфере информационной безопасности. Предложенные подходы по обеспечению процесса непрерывности национально-патриотического воспитания, как важной составляющей безопасности государства.

Ключевые слова: национально-патриотическое воспитание, государственная политика, информационные ресурсы, национальная безопасность, общественные организации.

NATIONAL - PATRIOTIC EDUCATION AS AN IMPORTANT COMPONENT OF NATIONAL SECURITY

A. Korolyuk, O. Korolyuk

The main directions of the national - patriotic education are studied. The failures of public policy in the national-patriotic education, and information security are analyzed. The approaches for ensuring the continuity of the national-patriotic education as an important component of national security are proposed.

Keywords: national-patriotic education, public policy, information resources, national security, public organizations.